

eko.

1 ■ 2013

Ekoroskin asiakaslehti | Ekorosks kundtidning

JOKAINEN ROSKA
LUONNOSSA ON LIIKAA
s. 3

**Kolmio määrää
kuinka muovia on
lajiteltava s. 6**

VÄLTÄ RUOKA-
JÄTETTÄ OSTOS-
LISTAN AVULLA

s. 7

Miten Kauhavalla on otettu uusi lajittelumalli vastaan?

Kauhavalla on aloitettu lajittelemaan Ekoroskin mallin mukaan vuoden alusta. Ky-syimme kauhavalaisilta, miltä uusi lajittelumalli on tuntunut. Näin meille vastattiin.

HILKKA KOIVULUOMA: "Autotaliin on viety useampi astia lajittelemaan varten. Mies on käynyt jo kerran viemässä tavaraa hyötykäyttöasemalle."

JUKKA-PEKKA RINTANEN & AADA JÄRVINEN: "Hyvin on mennyt lopulta, vaikka aluksi pelkäsi pahempaa. Hyvähen se on, että lajitellaan. Ensimmäisen tyhjennyksen kanssa vaan kesti vähän kauan."

SUVI OJANPERÄ SEKÄ AAPO & OLIVER POUTANEN: "Ihan simppeä. Voisin vaihtaa pienempään jätteastiaan, kun jätettä ei synny niin paljon."

Jätteet löytävät jo paikkansa kauhavalalaisiskodeissa

Teksti ja kuvat: Annika Haukkasalo

Kun Kauhava vuodenvaihteessa liittyi Ekoroskin toiminta-alueeseen, toi liittyminen mukanaan joitain muutoksia. Muutoksista merkittävin lienee lajittelu mustaan ja vaaleaan pussiin. Tämä lajittelu on omaksuttu Kauhavalla mallikkaasti ja siitä todisteena on Kauhavalta saapuneiden jätekuormien nopea kehitys. Kauhavalaisia on askarruttanut paljon sellainen roskapussin tulee olla. Siitä kertoo erillinen juttu tällä aukeamalla.

Muitakin eroja edelliseen järjestelmään löytyy. Ekoroskilla on käytössä sopimusperusteinen jätteenkuljetus, joka tarkoittaa sitä, että kiinteistöt saavat itse valita jätteenkuljettajansa. Vuodenvaihteessa kuljetussopimuksia onkin solmittu ahkerasti ja monet päätyivät tekemään kilpailutuksen yhdessä naapuruston tai kyläyhdistyksen kanssa.

Siirtyessään Ekoroskin asiakkaaksi Kauhava siirtyi samalla Pohjanmaan jätelautakunnan piiriin. Jätelautakunnan

jätehuoltomääräykset ovat Ekoroskin toiminnan perustana ja jätelautakunta hoitaa viranomaistehtäviä, kuten pidennetyn tyhjennysvälin hakemusten käsittelyä. Jäteastioiden tyhjennysväli ovatkin olleet yksi vilkkaimmista keskustelunaiheista Kauhavalla. Jäteastian normaali tyhjennysväli on jätehuoltomääräysten mukaan kaksi viikkoa. Pidennetty tyhjennysväli on kuitenkin mahdollista saada, mikäli kotitaloudessa kompostoidaan biojätteet.

Keräyspisteitä nousee edelleen

Ekopisteet säilyvät pääasiassa entisillä paikoillaan, mutta niiden jätteet on vaihdettu maahan kaivettaviksi syväkeräysastioiksi. Osa ekopisteistä on vielä valmistumatta, sillä niille odotetaan maanomistajan lupaa tai astian kaivaminen ei ole mahdollista ekopisteen entisellä paikalla. Kauhavan hyötykäyttöasema on aloittanut toimintansa vuodenvaihteessa ja kotitalousasiakkaat

saavat asioida asemalla maksutta. Yhä useamman asiakkaan toivotaan löytävän hyötykäyttöaseman palvelut, sillä toistaiseksi asemalla on ollut melko hiljaista. Ylihärmä saa oman hyötykäyttöaseman kesän aikana.

Ekoroskin toimintaan kuuluu järjestää keräysastiat myös vapaa-ajan asuntojen kotitalousjätteelle. Vapaa-ajan asutuksen astiat on asetettu Kauhavan hyötykäyttöasemalle, jonne Kauhavan mökkiläiset saavat tuoda jätteensä. Myös Ylihärmän hyötykäyttöasemalla tulee olemaan astia vapaa-ajan asutuksen kotitalousjätteille.

Ekoroskin jäteneuvojat ovat kiertäneet Kauhavaa ja jätteasioista on keskusteltu tiiviisti. Seuraavaksi Ekoroskin jäteneuvojat ovat tavattavissa asemapäivillä Kauhavan ja Korttesjärven hyötykäyttöasemilla, Kauhavan kesämarkkinoilla ja lasten maatalousnäyttelyssä. Ilmoitamme tapahtumista sekä verkkosivuiltamme www.ekorosk.fi että paikallislehdissä. Tulkaa puhumaan kanssamme roskaa!

Millaiseen pussiin roskasi laitat?

Teksti ja kuva: Annika Haukkasalo

Värillä on väliä, kun puhutaan roskapusseista Ekoroskin alueella. Biojäte kuuluu mustaan pussiin ja energijäte vaaleaan. Vaalean pussin ei tarvitse olla valkoinen. Mikä tahansa muu väri, paitsi musta sopii energijätteelle. Väri on tärkeä siksi, että optinen lajittelulaitteemme on sokea mustalle, mutta tunnistaa kaikki muut värit. Näin laite erottelee mustat ja vaaleat pussit lajitteluhihnalta eri kontteihin.

Käytä kestäviä muovipusseja. Muovipussien tulee kestää matka jätteastiasta jäteautolla lajitteluhalliin. Hedelmäpussit ja ohuet rullapussit ovat tähän tarkoitukseen liian hauraita ja ne rikkoutuvat helposti matkalla määränpäähänsä. Normaali ostokassit sopivat hyvin. Kaupoissa myydään myös kaksipuolisia kasseja, joissa sisäpuoli on musta ja käännettynä se käy hyvin biojätteille. Myös vahvat rullapussit sopivat tarkoitukseen.

- Heikot pussit repeävät ja näin syntyy irtoroskaa, joka haittaa lajitteluprosessia tukoksilla ja nostaa kuljetuskustannuksia ohjautuessaan väärään jättekonttiin, kuvailee lajitteluhallin esimies **Kenneth Punsar**.

Mustien pussien ei tarvitse olla biopusseja, sillä pussit poistetaan lajitteluprosessista ennen biojätteen mädätystä.

Kooltaan pussit eivät saa olla yli 40 litraa. Jättesäkit eivät käy, sillä ne tukkivat lajittelulaitteiston. Biojätettä syntyy vähemmän kuin energijätettä. Haiseva biojättepussi tekisi mieli tyhjentää useammin, kuin pussi ehtii täyttyä. Moni käyttää sen vuoksi biojätteille mustia pieniä koirankakkapusseja.

Solmithan roskapussit huolellisesti tuplasolmulla, jotta ne pääsevät avautumattomana perille lajitteluhalliin asti, kunnes mustat pussit on erotettu vaaleista.

Jokainen roska luonnossa on liikaa

Teksti: Annika Haukkasalo **Kuva:** Ympäristöpalvelut, Kokkolan kaupunki

Lumien sulaminen on paljastanut jälleen roskat katujen varsilla. Kinoksien alta on löytynyt koirien jätöksiä, karkkipapereita, pikaruokapakkauksia, pulloja ja tölkkejä. Roskaamista on kaikenlaisten luontoon kuulumattomien esineiden jättäminen ympäristöön. Myös pieniltä ja harmittomilta roskilta tuntuvien purukumien ja tupakantumpien jättäminen luontoon on roskaamista. Muovin, metallin tai lasin maatumisaika luonnossa on useita satoja vuosia, joten lyhytnäköisellä roskaamisella voi olla pitkäaikaiset seuraukset. Jokainen voi omalla toiminnallaan vähentää ympäristön kuormaa, kun poimii roskan maasta ja vie sen lähimpään jäteastiaan.

Jätteet ilmaiseksi hyötykäyttöasemalle

Ekopisteiden läheisyyteen, ojiin ja pysäköintipaikoille on usein jätetty lojumaan jopa kodinkoneita ja huonekaluja. Jätteiden kuljettaminen ojan pientareelle on ihan turhaa, sillä Ekoroskin hyötykäyttöasemat ottavat kotitalouksien jätteet vastaan ilmaiseksi. Samalla vaivalla jätteet voi siis viedä hyötykäyttöasemalle saakka.

Kunnan ympäristövalvontaviranomaisille voi tehdä ilmoituksen roskaantumisesta ja Kokkolan ympäristöpalveluissa vastaanotetaan ilmoituksia päivittäin.

- Varsinkin kevät on roskaantumisilmoitusten osalta kiireistä aikaa. Suurien jätemäärien dumpaaminen luontoon on kuitenkin vähentynyt huomattavasti sen jälkeen, kun Kokkolassa on saanut asioida ilmaiseksi Ekoroskin hyötykäyttöasemalla, kertoo ympäristösuunnittelija **Risto Koljonen** Kokkolan ympäristöpalveluista.

Sido kuormasi hyvin

Keväisin yksi yleinen luontoa roskaava tekijä on huonosti sidotut autojen kuormat.

- Hyötykäyttöasemille saapuu päivittäin huonosti sidottuja kuormia, jolloin asiakkaan roskaa on saattanut tippua jo matkan varrelle, kertoo hyötykäyttöaseman esimies **Stig Kjellman**.

Hyötykäyttöasemilla opastetaan asiakkaita sitomaan kuormat paremmin, sillä kuorman täytyy kestää myös yllättäviä auton liikkeitä ja tuulinen sää. Tämän ohjaa jo lakikin. Ylikonstaapeli **Esko Aution** mukaan lainmukaisesti sidotusta kuormasta ei pääse tippumaan tavaraa matkan aikana eikä kuorma saa pölytä häiritsevästi. Kuorma ei saa olla vaunua leveämpi eikä peittää vaunun perävaloja tai heijastimia.

- Paras keino sitoa kuorma on käyttää kuormaverkkoa, pressua tai kuomullista kerryä. Väärin sidotulla kuormalla saattaa saada sakot, sotkea ympäristöä ja vaarantaa liikennettä, Autio ohjeistaa.

Kuormasta pudonnut ämpäri on ikävä tapa aiheuttaa vaaratilanne muulle liikenteelle, kun se on vältettävissä pienellä vaivannäöllä ennen liikkeelle lähtöä.

Ympäristövalvontaviranomaisten yhteystiedot löytyvät kotikuntasi verkkosivuilta.

Kurkistus tapahtumiin

Toiminta Kauhavalla on saatu hyvälle mallille, kun alun vaikeudet on voitettu. Kauhavalaiset on tavoitettu tiedotuskampanjalla hyvin ja keräyspisteet ovat lähes valmiit. Kauhava sai uuden hyötykäyttöaseman vuodenvaihteessa ja Ylihärman asema toteutetaan kesän aikana.

Myös muilla paikkakunnilla on tapahtunut uudistuksia. Kaustisen hyötykäyttöasema muutti uuteen osoitteeseen helmikuussa ja useilla asemilla on parannettu vastaanottoa. Hyötykäyttöasemille on rakennettu vaarallisen jätteen vastaanottoaikoja ja pienillä asemilla on asteittain alettu vastaanottaa kiviainesta, joka on pitkään mennyt kaatopaikkajätteen. Kaatopaikkajätteen määrää on pienennetty myös tehostetun karkealajittelun ansiosta ja hyötykäyttöastetta saatiin parannettua viime vuonna 94,2 prosenttiin.

Toukokuussa järjestetään perinteiset asemapäivät neljällä hyötykäyttöasemallamme. Asemapäivien tarkan aikataulun löydät sivulta kahdeksan. Tervetuloa asemapäiville nauttimaan tarjoilusta, tuomaan jätettä ja tutustumaan palveluihimme!

Olli Ahllund
Toimitusjohtaja

eko. 1/2013

VASTAAVA JULKAISIJA

Olli Ahllund
Ab Ekorosk Oy
Launisaarentie 90
68600 Pietarsaari
(06) 781 4500
Fax (06) 781 4529
www.ekorosk.fi

TUOTANTO

Annika Haukkasalo
Pia Grankvist
Ab Ekorosk Oy

KIELENKÄÄNTÄJÄ

Leila Bergman,
Käännöspalvelu Bergman

LAYOUT

Elina Korpiaho,
Lönnberg Print & Promo

PAINOPAIKKA

Botnia Print

TOIMITUS-NEUVOSTO

Olli Ahllund
Pia Grankvist
Annika Haukkasalo
Johanna Pesola
Marko Berg

Hankalat jätteet

Teksti: Annika Haukkasalo Kuvat: Gun-Marie Wiiz

Lajittelemisen perusasiat ovat helppoja. Palava jäte kuuluu energijätteeseen ja maatuva jäte biojätteeseen. Loput jätelajit kerätään materiaaleittain, eli metalli metallinkeräykseen, paperi paperinkeräykseen, lasi lasinkeräykseen jne. Monet jätteet sisältävät kuitenkin useita materiaaleja. Silloin lajittelun ratkaisee jätteen haitallisuus tai hyödyntämiseen sopivin materiaali. Tälle aukeamalle on kerätty ne jätteet, joiden kanssa monilla menee sormi suuhun.

PARISTOT

KAUPPOJEN KERÄYKSEEN TAI EKOPISTEEN PARISTOJENKERÄYKSEEN

Miksi? Paristot ja pienakut voi maksutta palauttaa kaikkiin niitä myyviin kaupunkeihin. Myös jokaisella ekopisteellä on paristojenkeräysastia. Palautetuista paristoista saadaan metallit käyttöön ja vaaralliset aineet haitattomiksi.

INSULIINIKYNÄ

APTEEKKIIN

Miksi? Insuliinikynän muoviosat saa laittaa vaaleaan pussiin, mutta neulat kuuluu palauttaa apteekkiin kovaan ja suljettavaan pakkaukseen pakattuna. Insuliinikynät, joista neulaa ei saa irti, on vietävä apteekkiin.

VAIPPA

MUSTAAN PUSSIIN

Miksi? Kaikki vaipat, siteet ja tamponit kuuluvat mustaan pussiin, sillä niiden sisältämä jäte ei sovellu vaaleaan pussin käsittelyyn. Vaipat erotetaan mustan pussin muusta sisällöstä imutoiminnan avulla, jolloin ne käsitellään erikseen.

HIUSLAKKA

TYHJÄ PAKKAUS METALLINKERÄYKSEEN EKOPISTEELLE

Miksi? Kaikki spraypullot kuuluvat tyhjänä metallinkeräykseen. Puolityhjänä ne ovat vaarallista jätettä ja on vietävä hyötykäyttöasemalle.

PAPERIKASSI

KARTONKIKERÄYKSEEN EKOPISTEELLE

Miksi? Paperikassit kuuluvat kartonkikeräysastiaan. Mikäli kartonkiastioita ei ole kotitaloutesi lähellä, voit laittaa paperipussit myös energijätteen kanssa vaaleaan pussiin.

KENGÄT

KAATOPIIKKAJÄTTEESEEN, HYÖTYKÄYTTÖASEMALLE

Miksi? Kengät sisältävät usein nahkaa, kumia, PVC-muovia tai jopa kaikkia näitä. Näiden materiaalien hankalan hyödyntämisen vuoksi kengät kuuluvat kaatopiikkajätteeseen.

TALOUSPAPERI

VAALEAAN PUSSIIN

Miksi? Talouspaperit, käsipyyhkeet ja servetit saa laittaa vaaleaan pussiin, vaikka ne olisivat märkiä, liukaisia tai niissä olisi ruokajäämiä.

MEHUKANISTERI

VAALEAAN PUSSIIN

Miksi? Tyhjät muoviset kanisterit saa laittaa vaaleaan pussiin, mikäli ne mahduttavat 40 litran kokoiseen pussiin. Sitä suuremman muovikanisterit on vietävä hyötykäyttöasemalle. Kanistereita ei myöskään saa laittaa kotitalousjätteastiaan ilman muovipussia, sillä irtoroska ohjautuu väärin lajitteluhihnalla.

SIPSIPUSSI

VAALEAAN PUSSIIN

Miksi? Alumiinipinnoitettu muovi, kuten sipsipussit, kahvipaketit ja karkkipaperit ovat polttokelpoista jätettä ja sopivat siksi vaaleaan pussiin. Nämä pakkaukset ovat pääosin muovia ja niiden sisällä on ainoastaan ohut alumiinikalvo, joka antaa materiaalille metallisen värin. Sen sijaan alumiinisen jogurttipurkin kannen ja sitä paksummat alumiinituotteet voi hyvin laittaa metallinkeräykseen.

RUOKAÖLJY

MUSTAAN PUSSIIN

Miksi? Ruokaöljyn saa laittaa mustaan pussiin, kuten muutkin biojätteet. Ruokaöljyn voi laittaa mustaan pussiin paperiin imeytettynä tai muovipullossa. Muovi ja paperi poistetaan lajitteluprosessissa ennen biojätteen mädätystä. Ethän kaada ruokaöljyä viemäriin.

LÄÄKE

APTEEKKIIN

Miksi? Käyttämättä jääneet lääkkeet tulee aina palauttaa apteekkiin. Tyhjät muoviset lääkepurkit ja ohuen alumiinikalvon sisältävät kuplamuovipakkaukset saa lajitella energijätteeseen. Tyhjät lasiset lääkepakkaukset kelpaavat lasinkeräykseen.

HUULIPUNA

VAARALLISEEN JÄTTEeseen, HYÖTYKÄYTTÖASEMALLE

Miksi? Tähteeksi jääneet huulipunat ja muut kosmetiikkatuotteet luokitellaan kemikaalijätteiksi ja siitä syystä kerätään erikseen hyötykäyttöasemien vaarallisen jätteen vastaanottopaikoilla. Tyhjät meikkipakkaukset sen sijaan saa laittaa materiaalin mukana muovipakkaukset energijätteeseen, lasipakkaukset lasinkeräykseen ja metallipakkaukset metallinkeräykseen.

LAMPPU

Energiansäästölamppu ja loisteputket: vaaralliseen jätteeseen, hyötykäyttöasemalle tai kauppaan

Miksi? Energiansäästölamput ja loisteputket sisältävät elohopeaa, joka on myrkyllinen raskasmetalli. Tämän vuoksi nämä lamput kuuluvat vaaralliseen jätteeseen. Toukokuusta alkaen energiansäästölamppuja, loisteputkia ja led-lamppuja myyvät kaupat ottavat käytettyjä lamppuja maksutta vastaan.

Led-lamppu:

sähkö- ja elektroniikkaromuun, hyötykäyttöasemalle tai kauppaan

Miksi? Led-lamput sisältävät pienen piirilevyn, jonka vuoksi ne ovat elektroniikkaromua ja kuuluu viedä hyötykäyttöasemalle tai kauppoihin.

Hehkulamppu ja halogeenilamppu: metallinkeräykseen hyötykäyttöasemalle tai ekopisteelle

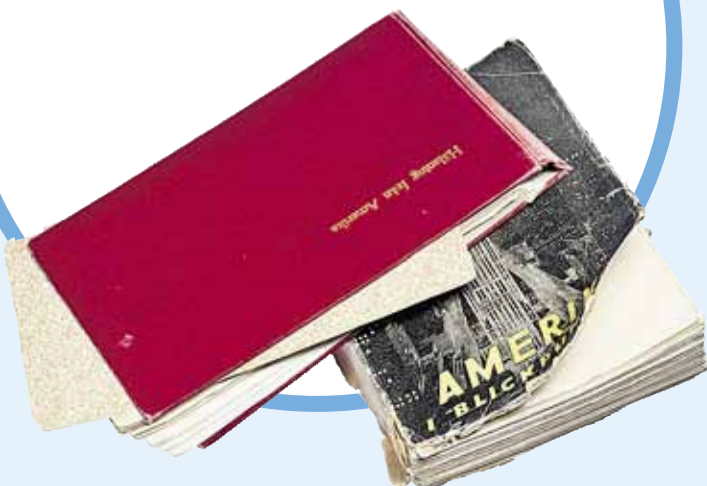
Miksi? Hehkulamput ja halogeenilamput eivät sisällä vaarallista jätettä, joten ne saa lajitella metallinkeräykseen.

KIRJA

PAPERINKERÄYKSEEN EKOPISTEELLE

Miksi? Pehmeäkantiset kirjat voi laittaa sellaisenaan paperinkeräykseen. Kovakantisista kirjoista suositellaan ottamaan kannet irti ja lajittelemaan sisälehdet paperinkeräysastiaan ja kannet kartonkikeräykseen.

KANSIO

KAATOPAIKKAJÄTTEeseen, HYÖTYKÄYTTÖASEMALLE

Miksi? Muovinen kansio kuuluu kaatopaikkajätteeseen, sillä suurin osa kansioista on valmistettu PVC-muovista. Pahvisen kansion voi laittaa kartonkikeräysastiaan tai vaaleaan pussiin. Metalliset osat irrotetaan ja laitetaan erikseen metallinkeräysastiaan.

Kaikki pussit tulee avata
Alla påsar skall öppnas

Huuhtelee mielellään kastikkeita ja marinadeja sisältävät ruokapakkaukset. Ne sisältävät suolaa, joka aiheuttaa ruostevaurioita Alholmens Kraftilla.

Kolmio määrää kuinka muovia on lajiteltava

- PVC on kaatopaikkajätettä

Teksti ja kuva: Pia Grankvist

Kylpyhuoneremontti on täydessä käynnissä, oma kotikylpylä hämmöttää jo horisontissa, kaikki viemäriputket ja vanha kylpyhuoneen tapetti pannaan energiajätteenä jätesäkkiin suihkuverhon kanssa odottamaan kuljetusta Ekoroskille. **KAIKKI SEIS!** Nämä ovat kaatopaikkajätettä, koska ne sisältävät PVC:tä ja ovat merkittävät kolmiolla, jonka sisällä on numero kolme.

Muoveja on erilaisia. Kaikkea ei voi polttaa polttolaitoksessa. Koska PVC on klooria sisältävä muovilaji, se kuuluu kaatopaikalle.

- Alholmens Kraftilla PVC:stä vapautuu poltossa klooria, joka yhdessä muiden aineiden kanssa voi muodostaa suoloja, jotka korkeissa lämpötiloissa aiheuttavat korroosiot tulipesän pinnoissa, Alholmens Kraftin käyttöpäällikkö **Björn Åkerlund** kertoo. Siksi me Alholmens Kraftilla

seuraamme tarkasti Ekoroskilta polttoon tulevan energiajätteen klooripitoisuuksia.

PVC:tä myös vaatteissa ja sairaanhoitotuotteissa

PVC on erittäin kulutuksenkestävä muovilaji, jota käytetään monissa erilaisissa tuotteissa ja eri muovisekoituksissa. Rakennusteollisuus käyttää sitä usein muun muassa putkissa, lattija seinäpinnoitteissa sekä sähkökaapeleiden päällysteenä. Lisäksi tekstiiliteollisuus käyttää PVC:tä tekstiilien pinnoitteena. PVC:tä sisältäviä tekstiilejä ovat muun muassa sadevaatteet, huonekalujen verhouksemateriaalit, kengät, laukut ja vyöt. Myös leikkikalut ja sairaanhoitomateriaalit koostuvat PVC:stä. PVC-muovituotteet on usein merkitty kolmiosymbolilla, jonka sisällä on numero kolme.

Sairaanhoito on ala, jossa tar-

vitaan kulutuksenkestäviä kertakäyttötuotteita ja silloin PVC on sopiva raaka-aine. PVC:tä sisältäviä sairaanhoitotuotteita ovat muun muassa vinyylikäsiineet, veri-, virtsa- ja tiputuspullot, avannepussit ja letkut. Kaikki nämä on siis lajiteltava kaatopaikkajätteenä.

Asiakkaiden panosta tarvitaan

Energiajätteessä PVC on iso ongelma ja siksi asiakkaiden panos

on tärkeä, jotta energiajätteen sekaan ei joutuisi yhtään PVC:tä. Jos olet epävarma siitä, sisältäkö muovi PVC:tä, lajittele se kaatopaikkajätteenä. Jo pieni määrä PVC:tä pilaa koko energiajätteen sisällön, koska jätte sekoittuu, kun se murskataan Ewapowerissa.

- Jos haluamme, että Alholmens Kraft ottaa vastaan energiajättemme myös jatkossa, on tärkeää, että voimme näyttää meillä olevan hyvää materiaa-

lia, sanoo **Gustav Vikström**, joka on työnjohtaja Ewapowerissa, jossa energiajäte murskataan.

Ekoroskin tj. **Olli Ahlund** muistuttaa, että energiajätteen vieminen paikkaan, jossa poltetaan vain jätettä, esimerkiksi Oulun Energialle, Westenergyille tai kaatopaikalle olisi kalliimpaa Ekoroskille ja siten myös kotitalouksille.

- Energiajätteen rinnakkaispoltto Alholmens Kraftinilla on edullisempaa. Tämä merkitsee,

PVC:tä sisältävät muovit ovat kaatopaikkajätettä

Vinyyliset kertakäyttökäsiineet
Mapit, välilehdet ja piirtoheitinkalvot
Kontaktimuovi
Kovat, kirikkaat muovipakkaukset
Muovilelut, kylpylletut
Kengät, laukut, vyöt

Sadevaatteet
Puutarhaletkut
Rakennuslistat ja -putket
LVI-tuotteet
Sähkölistat, -kaapelit ja -putket
Lattiamatot ja kylpyhuonetapetit
Kaikki sairaanhoidon muoviletkut, -pullot ja -pussit

Kalaa kauppapäivänä

Teksti ja kuva: Pia Grankvist

että mitä paremmin lajittelemme, sitä alhaisemmat jätemaksut meillä on. Siksi asiakkaat hyötyvät konkreettisesti lajittelusta, sanoo Ahllund.

Rinnakkaispoltossa osa yhdestä polttoaineesta esimerkiksi hiilestä korvataan kierrätyspolttoaineella. Siksi jätteen laadulle asetetut vaatimukset ovat korkeammat kuin tavallisessa poltossa.

- Alholmens Kraftilla Ewaperin energiajäte korvaa vuosittain suunnilleen 16 000 tonnia kivihiiltä, kertoo Björn Åkerlund. Jos jokainen kuorma painaa keskimäärin noin 30 tonnia, tämä merkitsee 533 kuorma-autollista energiajätettä. Pitkiä matkoja muista maista kuljetettavan kivihiilen sijaan energiajäte kuljetetaan 10 km päästä Pirilöstä Alholmens Kraftiin Pietarsaareen ja itse raaka-ainetta energiajäte kerätään lähialueelta suunnilleen 100 km säteeltä.

Alholmens Kraftin laatuvaatimuksissa edellytetään, että PVC poistetaan energiajätteestä.

- Liian suuret PVC-määrät vaarantavat yhteistyötä, toteaa Ahllund. Myös jätelaisissa energiajätteen käyttöä kierrätyspolttoaineena pidetään parempana vaihtoehtona kuin kaiken jätteen lähettämistä jätteenpoltoon, jossa hyötysuhde on huonompi ja savukaasun puhdistustarve suurempi.

Poista PVC

PVC:stä valmistettuja tuotteita löytyy sekä vaaleasta pussista että hyötykäyttöasemien energiajätteestä. Tämän voimme välttää, jos lajittelemme PVC:n kaatopaikkajätteeksi ja viemme sen hyötykäyttöasemalle. Tässä vieressä on lista, joka sisältää esimerkkejä PVC:tä sisältävistä esineistä. Ekoroskin asemanhoitajat antavat myös tietoa ja apua ollessasi epävarma. Ehtiessään he lisäksi tarkistavat kaiken jätteen, joka pannaan asemien energia-kontteihin, voidakseen poistaa PVC:tä sisältävät esineet. Usein PVC-merkintä puuttuu ja silloin on vaikeaa tietää sisältäväkö jokin esine PVC:tä. Henkilökuntamme on koulutettu tunnistamaan PVC tuotteet.

- Tarkistamme asiakkaiden pussit ja jätessäkit voidaksemme poistaa PVC:tä sisältävät tavarat, esimerkiksi kengät, energiajätteestä. Se on meidän tehtävämme, kertoo kenttäesimies **Stig Kjellman**. PVC-esineiden lajitteleminen kaatopaikkajätteeseen hyödyttää meitä kaikkia, koska tämä merkitsee, että voimme toimittaa energiajätettä Alholmens Kraftiin myös jatkossa ja se on ehdottomasti kaikkein edullisin ratkaisu Ekoroskille ja sen asiakkaille.

Tynin perheessä äiti Mariakaisa laittaa kalaruokaa kauppapäivänä, kun viikon ostokset on tehty. Näin kalaa tulee syötäväksi aina kerran viikossa ja tuoreena. Suunnittelemalla viikon ruoat etukäteen **Mariakaisa Tyni** pystyy tekemään ruokaostokset viisihenkiselle perheelleen kerran viikossa.

Mariakaisa Tyni kirjoittaa ostoslistansa vanhaan kirjakuoreeseen keittiössään Pietarsaareen.

- Suunnittelen samalla mitkä päivät syömme mitään, hän selittää ja kirjoittaa viikonpäivät kirjakuoren oikeaan reunaan. Suunnittelu lähtee lämpimästä ruoasta käyntiin, perhe syö lihaa, kanaa, kalaa ja makkaraa pari kertaa viikossa. Kirjakuoren vasempaan reunaan tulee varsinainen ostoslista.

- Kirjoitan ruoka-aineet listaan suurin piirtein sen mukaan kuin ne kaupassa sijaitsee. Käyn yleensä samassa marketissa ostoksilla, Mariakaisa Tyni selittää. Hän ottaa myös viikon menot huomioon ostoslistaa tehdessä ja sen kumpi vanhemmista laittaa ruokaa minäkin päivänä. Tällä tavalla kumpikin saa laittaa mieleistensä ruokaa.

Säästää aikaa ja rahaa

Kaikki alkoi Mariakaisa Tynin ollessa kotiäitinä kuusi vuotta.

- Aluksi halusin säästää rahaa, mutta nyt kun olen taas kokopäivätyössä, olen huomannut, että tämän avulla säästyy myös aikaa, hän kertoo. Kaupankäynti on nopeampaa, kun ostoslista on johdonmukaisesti kirjoitettu, eikä kaupassa tarvitse käydä kuin kerran tai pari viikossa täydentämässä tuoretavaroita. Vältetään myös turhaa ruokajätettä ruoanlaiton johdonmukaisella suunnittelulla.

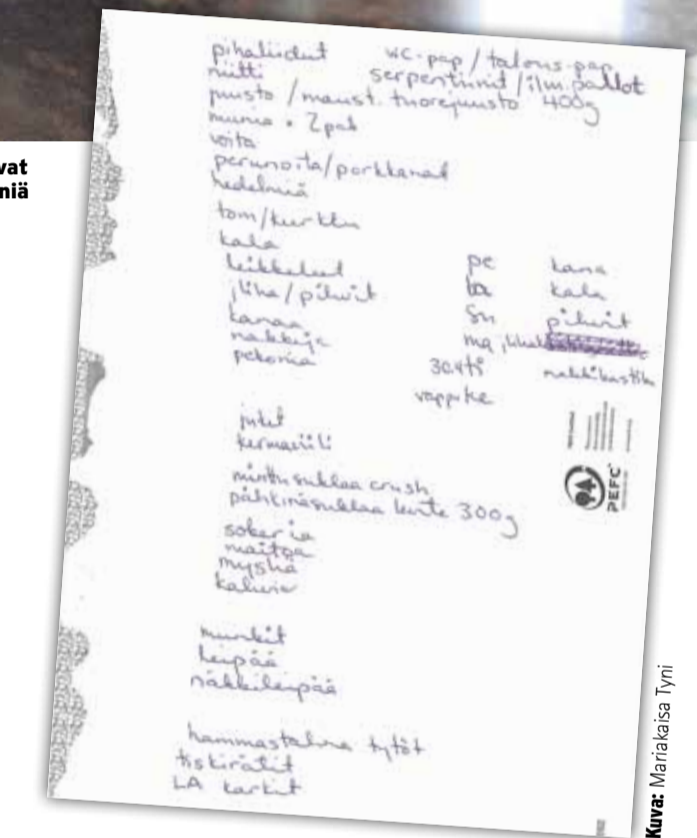
Eerika 3 v. ja Matleena 5 v. auttavat innokkaasti äitiään Mariakaisa Tyniä ostoslistan tekemisessä.

Perheen isä **Erno Tyni** on vuorotyössä ja hän ottaa usein ruokatähteet töihin eväiksi.

- Kun olin kotona, laitoin päivälliseksi ruokaa aina sen verran, että pystyin lämmittämään lapsille tähteet seuraavana päivänä lounaaksi. Enää sitä ei tarvitse tehdä, kun lapset syövät koulussa ja päivähoitossa, joten laitamme yleensä vain sen verran, mitä me kerralla syömme. Olen sitä mieltä, että tuore ruoka maistuu parhaiten, Mariakaisa Tyni toteaa. Hän ei siis pistä valmista ruokaa pakastimeen kovin usein. Sen sijaan hän pakastaa leipää ja raakaa lihaa.

- Saatan pistää myös tarjous-tuotteita pakkaseen, hän lisää. Pakastaminen lisää ruoan säilyvyyttä, vaikka Mariakaisa Tyni kyllä tarkistaa tuotteiden parasta ennen päivämäärää kaupassa.

Viikko-ostoksien tekeminen helpottaa lapsiperheen elämää sen verran, että Mariakaisa Tyni on valmis vähentämään lempias-karensa tekemistä.

Kuva: Mariakaisa Tyni

- Tykkään leipoa, mutta tulee kyllä leivottua harvemmin kun kaikkia aineksia ei ole, eikä lähdetä heti hakemaan, hän toteaa. Mutta lisää samaan henkeen, että ainahan saa väsäytyä pannukakkuja, jos yllätysvieraita käytetty tavara loppuu, Mariakaisa Tynillä on jääkaapin ovelta toinen lista, johon hän kirjoittaa

tavarat, jotka loppuvat.

- Harvoin lähdän yksittäisiä ostoksia tekemään. Jos aamupalalle ei enää riitäkään maitoa, niin sitten juomme mehua, ja siitähän lapset tykkäisi. Mutta onneksi olen aika hyvä laskemaan paljonko perheemme kuluttaa maitoa viikossa, hän toteaa lopuksi.

YK: Älä heitä pois ruokaa

Teksti: Pia Grankvist

Yksinkertaisilla valinnoilla kuluttajat ja kauppa voivat vähentää ruokajätettä sanoo YK. Joka vuosi heitämme pois 1,3 miljardia tonnia ruokaa. Sillä määrällä ruokittaisiin maailman kaikki nälkään näkevät ihmiset. Tämän vuoksi YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö FAO, YK:n ympäristöohjelma UNEP ja pari muuta ovat käynnistäneet Think.Eat.Save nimisen kampanjan, jolla pyritään vähentämään ruokajätteen määrää.

Teollistuneissa maissa suunnilleen kolmasosa ruu-

asta heitetään pois kuluttajien tottumusten ja kaupan rutiinien johdosta. Ruokajätettä syntyy suuria määriä johtuen esimerkiksi ostosten huonosta suunnittelusta, ruuan muodolle ja ulkonäölle asetetuista laatuvaatimuksista, parasta ennen päivämäärästä ym. Tämä on luonnon resurssien kuten maaperän, vesiresurssien, maanviljelijöiden työpanosten ja fossiilisten polttoaineiden tuhlausta.

Kampanjan tarkoituksena on saada meidät reagoimaan ja tekemään voitavamme vähentääksemme ruokajätettä. Inhimillisesti katsottuna tämä on suuri globaali, mutta myös ympäristöllinen ja taloudellinen

ongelma. Joka seitsemäs ihminen nukahtaa nälkään ja yli 20 000 henkilöä päivässä menehtyy nälkään.

Kampanja Think.Eat.Save huomioidaan tänä vuonna erilaisin tapahtumin YK:n maailman luontopäivänä 5. kesäkuuta.

HYVÄ TIETÄÄ

Uudet hyötykäyttöasemat

KAUHAVA, SALOKUJA 5

Avattiin tammikuussa 2013.

Avoinna maanantaina klo 14-18 ja keskiviikkona klo 12-18 ja kuukauden toisena lauantaina klo 10-13. Kesäaikaan 1.4.-30.9. maanantaisin pidennetty aukiolo klo 12-18.

KAUSTINEN, AMPUMARADANTIE 10

Asema muutti uuteen paikkaan helmikuussa 2013.

Avoinna maanantaina ja keskiviikkona klo 14-18 ja kuukauden viimeisenä lauantaina klo 10-13. Kesäaikaan 1.4.-30.9. maanantaisin ja keskiviikkoisin pidennetty aukiolo klo 12-18.

YLIHÄRMÄ, PUURTAJANTIE 8

Avataan kesän 2013 aikana.

Avoinna perjantaina klo 14-18 ja kuukauden neljäntenä lauantaina klo 13-10.

UFF:n keräysastioita tulossa

Teksti: Pia Grankvist Kuva: UFF

UFF-YHDISTYS SIOITTA A vaatekeräysastioitaan ympäri Ekoroskin toiminta-alueella loppukesästä. Keräysastioita tulee joka paikkakunnalle Ekoroskin toiminta-alueella. Astiat ovat UFF-yhdistyksen ylläpitämiä. Lähialueellesi saattaa siis pian ilmestyä uusi keräysastia vaatteita varten.

UFF rf on yleishyödyllinen suomalainen yhdistys, jonka toiminnan tavoitteena on kehitys yhteistyöhankkeiden tukeminen. UFF kerää puhtaata ja käyttökelpoisia aikuisten ja lasten vaatteita, kengät ja kodintekstiilit. UFF:llä on 15 kierrätyskauppaa lähinnä Etelä-Suomessa, jossa osa kierrätykseen tulleista vaatteista myydään. UFF:llä on Klaukkalassa vaatelajittelukeskus, jossa vaatteet lajitellaan eri käyttötarkoituksiin: Suomessa myyntiin menevät, UFF:n sisärjestykselle Afrikkaan menevät ja Baltian maihin menevät talvivaatteet ja -kengät.

Grillailua kesken lajittelun

Teksti: Annika Haukkasalo Kuva: Johanna Pesola

Ekoroskilla on tapana järjestää vuosittain asemapäiviä hyötykäyttöasemillamme. Tänä vuonna vuorossa ovat Kaustinen, Ullava, Kauhava ja Korttesjärvi. Asemapäivillä nautitaan makkaraa ja siellä on mahdollisuus kysyä mieltä askarruttavia lajittelukysymyksiä. Samalla voit tuoda kevätsiivouksessa syntyneet jätteet kotoasi tai kesämökiltäsi. Asemapäiville osallistuu myös UFF-järjestö omalla keräysautollaan, joten voit tuoda lisäksi kaappeihin kerääntyneet ylimääräiset vaatteet, kengät, asusteet, urheiluvälineet ja kodintekstiilit UFF:n keräykseen. Alla näet asemapäivien aikataulun. Tervetuloa!

27.5. Kaustinen klo 12-18, Ampumaradantie 10

28.5. Ullava klo 14-18, Toholammintie 71

29.5. Kauhava klo 12-18, Salokuja 5

30.5. Korttesjärvi klo 14-18, Ollinkankaantie 94

Löydä viisi lajitteluvirhettä!

Oheisessa kuvassa lajitteluohjeet on unohtunut täysin ja kuvaan mahtuukin yhteensä viisi lajitteluvirhettä. Löydätkö sinä kuvasta kaikki virheet?

OIKEAT VASTAUKSET KUVATEHTÄVÄÄN, KÄÄNNÄ LEHTI:

- Roskakupusia ei ole sidottu. Pussit tulee aina sitoa, jotta jätteet pysyvät pussissa, kunnes mustat ja vaaleat pussit on eroteltu toisistaan värin perusteella lajittelu-hallin optisella lajittelijalla.
- Mustassa pussissa on elintarvikkepakkausta, jotka kuuluvat vaaleaan pussiin.
- Pizzalaatikko on heitetty kotitalousjättestiaan sellaisenaan. Irtosa ei saa laittaa kotitalousjättestiaan, vaan jätteet tulisi olla mustassa ja vaaleassa pussissa. Irtosa aiheuttaa tukoksia lajittelulaitteistossa ja ohjautuu väärin lajitteluhihnalla.
- Jätettä on heitetty myös jättestiaan viereen. Roskien jättäminen astian viereen on roskaamista. Astian viereessä olevat jätteet kuuluvat hyötykäyttöasemalle.
- Jättestiaan on viety roskaa jättesäkiissä. Kotitalousjätteet kuuluvat laittaa korkeintaan 40 litran jättesäkiin. Sitä suuremmat pussit tukkivat laitteiston.

Kuva: Wiizart

Tuikkukuppeja jahdataan jälleen

Teksti ja kuva: Annika Haukkasalo

Perinteinen Tuikkujahti järjestetään tänä vuonna 1.11.2013-31.1.2014. Kampanja on suunnattu ala-asteen koululuokille. Tuikkujahdissa koululuokat keräävät käytettyjä tuikkukuppeja ja oppilasmäärään suhteutettuna eniten tuikkukuppeja kerännyt luokka voittaa pääpalkinnon. Kaikki osallistujat palkitaan pienellä lahjalla, vaikka eivät voittaisikaan.

Tuikkujahdissa kiinnitetään huomio niinkin pieneen jätteeseen, kuin tuikkukuppiin. Tuikkukuppeja keräämällä koululaiset aktivoituvat tarkkailemaan kulutus- ja lajittelutottumuksiaan. Pienestä koostaan huolimatta alumiiniset tuikkukuoret ovat arvokasta metallituotteiden uusioraaka-ainetta, sillä alumiinituotteet voidaan hyödyntää yhä

Asiakasneuvoja Johanna Pesola kutsuu koulut jälleen Tuikkujahtiin!

uudelleen ja uudelleen. Ekoroskin viime jahdissa kerätyistä 576 600 tuikkukupista voidaan valmistaa yli 30 000 uutta juomatölkkiä. Pienilläkin lajitteluteoilla on siis suuri merkitys.

Tuikkujahti kannustaa samalla luovuuteen ja verkostoitumiseen käytettyjen tuikkukuppien etsinnässä. Kilpailu on saanut kiitosta kouluilta, sillä se lisää yhteisöllisyyttä luokan kesken, kun kaikilla lapsilla on yhteinen tavoite.

Ilmoittautumiset otetaan vastaan marraskuun aikana. Kilpailuun ilmoittaudutaan mukaan sähköpostitse osoitteeseen johanna.pesola@ekorosk.fi.

Ilmoita viestissäsi koulun nimi, luokan oppilasmäärineen ja yhteyshenkilön tiedot.